

КАНАДА

часопис просвітня, економічна і політична виходить кожного тижня у вівторок.

Видавці: Руська Видавнича Спілка в Канаді.

Річна передплата \$1.00 За границею \$1.50 Поодинокі числа 5 ц.

Адреса Редакції і Адміністрації: „КАНАДА“ 261 Fort Street Winnipeg, Man.

CANADA

Ruthenian Weekly

Publishers RUTHENIAN PUBLISHING CO. Ltd of CANADA John Sluzar - editor.

Subscription Per Year \$1.00 Foreign Countries \$1.50 Single Copies 5 ct.

For advertising rates and all business matters address RUTHENIAN PUBLISHING Co. Ltd. 261 Fort Str. Winnipeg, Man.

УВАГИ.

САМІ НЕ ЗНАЮТЬ ЧОГО ХОТЯТЬ.

В як дуже скрутнім положенні знаходяться пані ліберали, се можна бачити кожної днини і на кождім місці. Вони, бідаки, вже самі не знають, чого хотять, та чого мають вчинити ся. Що в дійсності воно так є, досить нам переглянути хоч-би лише справоздане з мітінгу, який відбув ся в льокалі ліберальної ексекютиви дня 6-го жовтня.

З усіх присутніх на с'їм мітінгу найбільше ексміністер внутрішніх справ за часів правління Лорієра, Frank Oliver. — Се той самий, що свого часу говорив в парламенті ось що: Мої пачові! Я не можу говорити про Духоборів, бо їх ще не знаю, але говорю про Галішенів, позаяк і в с'їм дістрікті, який я репрезентую, становлять вони майже половину населення. На одній лише колонії є того „зілля“ вже около 14.000, значить ся, цілий виборчий округ знаходиться в їх руках... і що буде, як той нарід дістане право голосування? „Як же Вам се смакує альбертійські Українці?

Подібних повисшому висказів є дуже багато, та про них згадаємо пізніше, а сей один навели ми тому, щоби хоч в часті показати як панове ліберали думають про нас.

— Бідака п. Олівер, не могучи ніч закнутити, на згаданім мітінгу виховавчій шкільній системі в Манітобі, заявив, що не бересь єї критикувати. Не забув однак сказати, як то в них просвіта в Альберті, де після його слів англ. учителі повиучували дітний говорити англійським акцентом, (хто забув послідні події Оліверських

учителів в Альберті з руськими малолітніми дівчатками?)

Ну, і справді є чим хвалити ся! На думку п. Олівера двомовна система в школах, се „brand of inferiority“ і „crime to the person“ а неморальні зносини з малолітніми дітьми, яких допускають ся англ. учителі, як назвете п. Oliver?

Та нараз, ні сіло, ні пало п. Олівер зміняє фронт і каже: Я годжусь з думкою п. Wilton-а і тільки додаю, що в ученю англійської мови кочечним є уживати якогось иньшого средства як сеї мови (англійської — Ред.)!

Як порозуміти таку бесіду п. Олівера? Не виходить ніч иньшого, — а тільки те, що пані ліберали самі не знають чого хотять.

Mr. Wilton, який тоже забрав слово на с'їм мітінгу остро виступав проти римо-католиків, заселюючись тим, що він є проти злуки держави з церквою, до чого власне стремлять католики... Відразу однак накинув ся він на сенарнатні школи, говорячи, що на згадані школи, не годиться видавати державних фондів. Mr. Wilton забав, що католики так само платять податки в державну касу, тож мають так само право на свої школи... Чибатько поносячи тягарі держави, не має права дати своїй дитині такого виховання, як сам бажає? Чи се панє Wilson не є opposition to liberty and democracy“ з Вашої сторони? Яким чином можете відбирати горожанам новий, рівному собі, право виховувати свою дитину так, як він хоче?

Коли хочемо бути справді „law abiding citizens“ (шануючими права горожанам), то назмагаймо, що ніколи ними не будемо, коли будемо виступати проти ядра нашої конституції, проти British North America Act, який на згадане повніше дозволяє.

Та Вільсонни не хотять цілком ознати добру, а лише о власні партійні інтереси. Панам лібералам не виходять з голови вибори; через те вони й говорять: „коби то нам до виборів, а там ми вже...“ Пані ліберали горячать ся а забувають що доволі них дієть ся... Вони забули за провінцію Квебек, яка від часів конфедерації була в їх руках — а де вона тепер? — Що спіткало лібералів в Квебек, се стало ся з ними і тут і в прочих провінціях, бо народ вже перестав вірити їхнім обіцянкам. Терпєць уже увірвав ся і сей народ мусть врешті очистити себе зі струна, яким ліберали сіли на його тіло.

Ми вдоволені нашим правительством а вже найбільше міністерством просвіти, на котрого чолі стоять, такі люди, як гон. R. Coldwell.

Кому ми маємо завдячити те, що маємо? Правда, учительство є яльське ли

ше по силах провінції, але й тут пан R. G. Coldwell порадив собі. Віч вистарав своїм впливом, що учителям можна брати гомстеді, а час в котрім вони учать, враховує ся їм до мешкання. І сїм способом улекшив він доступ для учителя і в найдалшій закутї нашої великої провінції.

А що зробили пані ліберали в с'їм напрані? — Ніч і ще раз ніч!

Та верїм ся до того славного мітінгу ліб. ексекютиви. Забирали там се слово пп. Hamilton, Martin і багато других, з їх бесіди однак виходила ціла саламаха. Одні накидались на католиків та їх школи, другі знов на орендженів, то на публичні двомовні школи в Манітобі і т. п.

Одним словом ліберали не знають самі чого вчинити ся та крутять ся на всі боки, щоби стати на твердий ґрунт, який з підних усуваєть ся та грозить їм в кождій хвилі загладою.

„ПЛЮЄ І ЛИЖЕ“

Ще нема місяця, як ліберальна „Фрі Пресс“ накидаючи ся на пані школи та руських поселенців в Канаді, писала, що руські поселенці не суть і не будуть добрими горожанами Канади, бо вони не дбають про розвій сеї країни, а лише заробивши троха гроша, вертають назид до старого краю. О скільки однак писанина „Фрі Пресс“ є правдивою, та о скільки редактори єї послугують ся „фактами“, свідчить найліпше дебата в австрійськїм парламенті, дня 21-го сего місяця, над еміграцією в загалі, а в особенности до Канади і Сполучених Держав.

В австрійськїм парламенті говорено і доказувано цифрами, що для Австрії найбільше непожадано є еміграція до Канади, позаяк люди, які їдуть до Канади, не повертають назид до старого краю, а придбавши горшавство в с'їй країні, вичивши ся тутешньої мови, остають тут на стало, значить ся стають сталими горожанами сего краю. — Се є причиною, що правительство виступило як найостріше проти еміграції до Канади, вносячи проект еміграційного закона, який має на цілі повздержати бодай в часті або навіть цілком припинити еміграцію. — Відомо є також річєю, що з Австрії емігрують головню мешканці Галічани, себто Русини і Поляки.

„Фрі Пресс“, якраз подавала перед кількома днями сю вістку про зарядження австрійського правительства та дебаты в австрійськїм парламенті, пишучи однак про се, не згадала і одним словом, що вся єї попередна писанина на Русинів в Канаді була чистою видумкою та нікчемною ложєю. З повисшого приміру можуть

Дістаньте безплатну ФАРМУ

В ВЕЛИКІЙ КАНАДІЙСЬКІЙ ПРОВІНЦІИ

МАНІТОБІ

ДЕ

панує добробит.

Манітоба є славною через свою багату землю, котра родить найкрасну пшеницю в сьвітї, а також і всяке друге збіжє — овес, ячмінь іт. п. — і найкрасну огородину в сьвітї.

Манітоба була першою провінцією Західної Канади, що привабляла поселенців, а будучи найдавніше заселеною она дає нагоду до успіху своїми школами, телефонами, дорогами і т. п.

Кожний фармер, що займає ся мішаним господарством і плекає худобу, безрого, вівці і коні, або огородину і молочарські продукти, має найбільший ривок в Західній Канаді. Все що фармер продукує зараз закупує ся і завжди по добрій ціні місцевими купцями

Безплатні Гомстеди, що складають ся з 160 акрів, роздають ся поселенцям Урядом і багато Русинів розпочали фармерство на сїй землі і тепер стоять на досрім становищі.

єсли хто не хоче зараз розпочинати роботи на своїй фармі доки не зрозуміє обстановку краю, той може легко знайти роботу на якій будь другій фармі за добру платню. Опісля набуття практики може мати свою власну фарму.

Манітоба має ще досить місця на тисячі поселенців, бо Манітоба є дуже велика країна, рівна кільком європейським провінціям злучених разом. Приходіть до Манітоби і будьте незалежними.

Напишіть ще нині за гарною ілюстрованою книжкою про Манітобу. Она вам буде вислана БЕЗПЛАТНО єсли ви напишете до:

Department of Agriculture Winnipeg, Manitoba, Canada.

Русини в Канаді переконати ся вночно про вороже становище лібералів та їх преси до нашого народу.

З давнішої писанини у „Фрі Пресс“ виходило, що Русини, се найгірші мешканці Канади, що вони не вичучують ся тутешньої мови, не дбають о добро Канади, а тільки використовувати єї, забирають ся назид... .

З дебаты однак в австрійськїм парламенті, виходить цілком противно, а се: що Русини власне кавдизують ся, значить остають тут на стало, вичучують тутешню мову, та більше дбають про своє тутешнє житє, про тутешній, як про старий, край і т. п. „Фрі Пресс“ подає се, однак без жадних застережень, без оправданья себе, що попередні єї закиди проти нас були безпідставні, безосновні, неправдиві... Виано, що „Фрі Пресс“ уперто стоїть при своїй давній ложі, бо не має лица тепер єї отверго спростувати — нам однак вистарчить сам факт, сама новинка, бо вже ся сама новинка дає здоровий поглядник нивскам від Фрі Пресс, та силує їх визнати тепер те, на що передше плювали.

З ЛІБЕРАЛЬНОГО ЦАРСТВА.

Часопис „Новини“ доносить, що шкільна рада в Вегревіл, в Альберті постановила видалити зі школи

зпочатком с'їдуючого шкільного року всіх дітний чужосторонного походження заклад переповнення шкіль завдяки иньшим причинам. — Чужосторонніми дітьми, які мають бути видаленими зі школи, — се суть переважно діти наших руських поселенців, що мешкають в великїм числї в околицях міста Вегревіл.

Ліберали кричать по всіх часописях, що Русини, се народ некультурний, та що вони бажать Русинів просвітити та виховати їх дітний на свідомих і добрих канадїєських горожан — повисений однак факт вказує на се, що не о просвіченє, не о вихованє наших дітний їм ходить — а цілком противно ходить панам лібералам, як Бойл і другі, о те, щоби не допустити наших дітний до науки, а тим способом не дати їм спромоги здобути собі краще житє та ліпше становище.

Альберта, завдяки таким непочитальним міністрам, як Бойл і пр., здобула вже собі славу Росії. — Подібних однак заряжень, яке

отее видала шкільна рада в Вегревіл, під покровом міністра просвіти Бойла, не знайшов-би і у всім опільній та всьвітній Росії. — На таке може здобути ся хиба тільки одна російська чорна сотна, а другий ліберальний ряд в Альберті....

Редактор „К. Фармера“ може занотувати покищо новий факт „прихильності“ лібералів до Русинів, про яку говорить в кождім числї своєї газети...

УКРАЇНСЬКА МУЗИЧНА ШКОЛА

отвирьаєть ся з днем 1-го листопада, де можна побирати науку гри на скрипці, фортеп'яні, мандоліні, гітарі, чельо, контрабасі і др. після дуже легкої методи і під проводом відповідних наукових сил. — Листові зголшєня приймає ся до 1-го листопада на адресу:

Eugen Mironko, 267 1/2 Selkirk Ave. Winnipeg, або зголошувати єї особисто в адм. Канади.

Замовляюча картка на „Канаду“.

Ruthenian Publ. Co. Ltd.

261 FORT STR. Winnipeg, Canada.

Прошу о вислук мені „Канади“ почавши від.....

Гім.....

Адрес.....

Почта.....

Приславте своє ім'я і віслючий адрєс: „CANADA“ Winnipeg, Man.